

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/86/2022
Identifikačné číslo spisu:	3818201987
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3818201987.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. L.Ň., nar. XX.XX.XXXX, bytom F.-E., E. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Henčelom, so sídlom G. Švéniho 8, Prievidza, proti žalovanému B. C.H., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, I., zastúpenému spoločnosťou AK Pekár, s.r.o., so sídlom Kukučínova 24, Banská Bystrica, IČO: 47 233 940, o zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16C/10/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. mája 2021 sp. zn. 17Co/184/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. apríla 2019 č.k. 16C/10/2018-100 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vrátenia sumy 10 000,- eur s prísl., tvrdiac, že peniaze vyplatil žalovanému ako zálohu na predaj technológie kontroly originality, ktorý predaj sa nerealizoval, a preto žiada zálohu späť ako bezdôvodné obohatenie vzniknuté na strane žalovaného. Žalobca v konaní tvrdil, že vo vzťahu so žalovaným mu vznikol samostatný právny vzťah, kedy mu mal žalovaný za sumu 10 000,- eur dodať kompletnú technológiu na prevádzkovanie kontroly originality motorových vozidiel, ktorý právny vzťah by bolo možné podľa súdu prvej inštancie posúdiť ako kúpnu zmluvu. Súd prvej inštancie však dospel k záveru, že medzi žalobcom a žalovaným nevznikol samostatný právny vzťah uvedený vyššie, i keď žalovaný fyzicky od žalobcu prevzal sumu 10 000,- eur. K prevzatíu týchto finančných prostriedkov zo strany žalovaného došlo podľa súdu prvej inštancie v mene a na účet spoločnosti C., s.r.o., v ktorej v tom čase bola výlučnou spoločníčkou a konateľkou spoločnosti manželka žalovaného G. C.. Ako vo svojej výpovedi uviedol samotný žalovaný i jeho manželka G. C., menovaná splnomocnila manžela na prevzatie zálohy za prevod obchodného podielu v spoločnosti C., s.r.o. na žalobcu. I keď v konaní nebolo preukázané uvedené splnomocnenie ako písomný právny úkon, uvedenú skutočnosť potvrdila vo svojej výpovedi manželka žalovaného, pričom podľa súdu prvej inštancie splnomocnenie nemusí mať písomnú formu. O tom, že pri prevzatí uvedených finančných prostriedkov žalovaný konal v mene svojej manželky ako konateľky obchodnej

spoločnosti C., s.r.o. svedčia podľa súdu prvej inštancie aj ďalšie skutočnosti, a to že sa žalovaný zúčastňoval všetkých rokovaní v súvislosti s prevodom obchodného podielu na uvedenej obchodnej spoločnosti na žalobcu, či už pri príprave zmluvy o prevode obchodného podielu v uvedenej obchodnej spoločnosti na žalobcu, ako i na rokovaní v prítomnosti K. C., ktorá v tom čase poskytovala právnu pomoc žalobcovi. O tom, že v danom prípade sa medzi žalobcom a žalovaným nejednalo o osobitný právny vzťah svedčí podľa súdu prvej inštancie aj samotná výpoveď žalobcu, kedy sám vo svojej výpovedi uviedol, že ešte pred vyplatením peňazí žalovanému mu žalovaný povedal, že kupuje celú spoločnosť C., s.r.o., pričom sám žalobca pred súdom prvej inštancie tiež uviedol, že žalovaný mu zároveň ponúkol odpredaj spoločnosti, ktorá mala disponovať touto technológiou, teda spoločnosti C., s.r.o..

1.2. Z uvedeného potom podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca si bol vedomý, že bude kupovať obchodnú spoločnosť, resp. obchodný podiel na obchodnej spoločnosti C., s.r.o., ktorá mala disponovať touto technológiou a je tak nelogické, aby odovzdanie finančných prostriedkov vo výške 10 000,- eur žalovanému, považoval žalobca za vznik samostatného právneho vzťahu so žalovaným, a nie za úkon súvisiaci s prevodom obchodného podielu v obchodnej spoločnosti C., s.r.o.. Podporne súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ žalobca v konaní tvrdil, že sumu 10 000,- eur za prevod časti obchodného podielu vyplatil priamo pani C. niekedy v období od 13.5.2016 do 31.5.2016, javí sa ako nehodnoverné, že by žalobca sumu vo výške 10 000,- eur vyplatil menovanej bez toho, aby menovaná žalobcovi o tom vystavila akékoľvek potvrdenie. Zo zmluvy síce vyplýva, že peniaze mali byť vyplatené v máji 2016, no táto bola vypracovaná až 17.6.2016 a podpísaná žalovanou až 11.7.2016. Naproti tomu na tvrdené vyplatenie finančných prostriedkov 10 000,- eur, ktorých vrátenie je predmetom žaloby, boli vystavené dôkladne vypísané príjmové pokladničné doklady. Podľa súdu prvej inštancie je tak zrejmé, že zo strany žalobcu bolo vyplatených spolu 10 000,- eur iba jedenkrát, ktoré zaplatenie finančných prostriedkov sa započítalo ako zaplatenie časti kúpnej ceny obchodného podielu vo výške 10 000,- eur. Svedčí o tom i článok III. zmluvy o prevode časti obchodného podielu zo 17.6.2016, kde sa udáva, že suma 10 000,- eur bola vyplatená k rukám G. C. v máji 2016, čo nasvedčuje tomu, že sa jednalo o vyplatenie práve žalovaných finančných prostriedkov, ku ktorým sa vzťahujú príjmové pokladničné doklady. Podľa súdu prvej inštancie svedčí v prospech uvedeného záveru i to, že potom, čo spoločnosť C., s.r.o. v liste z 26.8.2016 zaslala žalobcovi odstúpenie od zmluvy o odplatnom prevode časti obchodného podielu, požiadal žalobca o vrátenie 10 000,- eur len G. C. ako konateľku spoločnosti C., s.r.o. v súvislosti s uzavretou zmluvou o prevode dielu obchodného podielu spoločnosti C., s.r.o. a až potom, čo mu bolo oznámené v liste z 11.10.2016, že uvedené finančné prostriedky prepadajú v prospech predávajúceho, teda spoločnosti C., s.r.o. ako zmluvná pokuta, následne v liste z 20.10.2016 žalobca zaslal žalovanému výzvu na vrátenie zálohy za kúpu technológie vo výške 10 000,- eur. Napokon súd prvej inštancie uzavrel, že keby bol žalobca vyplatil žalovanému sumu 10 000,- eur ako zálohu na kúpu technológie kontroly originality a následne i G. C. ako konateľke spoločnosti C., s.r.o. ďalších 10 000,- eur, bol by po odstúpení od zmluvy o prevode časti obchodného podielu spoločnosti C., s.r.o. vyzval súčasne oboch na vrátenie zaplatených finančných prostriedkov. Avšak preto, že zaplatenie 10 000,- eur zo strany žalobcu žalovanému sa započítalo ako zaplatenie prvej časti celkovej dohodnutej kúpnej ceny za prevod časti obchodného podielu v spoločnosti C., s.r.o., čoho si bol žalobca vedomý, vyzval iba G. C.. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 C.s.p. a v konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. mája 2021 sp. zn. 17Co/184/2019 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.000,- eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 10.000,- eur za obdobie od 01.11.2016 do zaplatenia a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd vec preskúmal podľa § 378 a nasl. CSP s nariadením odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, na ktorom upovedomil strany sporu podľa § 382 CSP o rozhodujúcich a doposiaľ nepoužitých ustanoveniach § 31, § 32 a § 33 Občianskeho zákonníka, zopakoval dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného a svedkyne G. C. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP.

2.1. Podanou žalobou uplatnil žalobca vrátenie zálohy z nerealizovaného obchodu, celkom vo výške 10

000,- eur, ktorej prevzatie žalovaným v štyroch platbách bolo potvrdené žalovaným na štyroch príjmových pokladničných dokladoch. Obrana žalovaného spočívala v tvrdení, že žalovanú sumu prevzal ako zástupca svojej manželky G. C. s tým, že sa jednalo o časť kúpnej ceny obchodného podielu, ktorý vlastnila v spoločnosti C., s.r.o. Potvrdenie G. C. o zaplatení časti kúpnej ceny obchodného podielu vo výške 10 000,- eur k jej rukám obsiahnuté v zmluve o prevode obchodného podielu sa podľa žalovaného vzťahovalo práve k tým peniazom, ktorých prijatie vyplývalo z príjmových pokladničných dokladov a nejednalo sa o dve platby po 10 000,- eur od žalobcu. Táto obrana bola aj základom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Obsah pokladničných dokladov ako ani to, že ich vystavil žalovaný preberajúci od žalobcu tam uvedené čiastky, nebol medzi stranami sporný. Nesporné tak bolo, že ako príjemca bol na všetkých príjmových pokladničných dokladoch (t.j. zo dňa 27.04.2016, 02.05.2016, 11.05.2016 ako aj zo dňa 13.05.2016) uvedený v časti „Firma“ žalovaný menom a priezviskom spolu s adresou B. č. XX, I.. Nesporné ďalej bolo to, že celková prijatá suma predstavovala 10 000,- eur a ako účel bola vždy uvedená záloha na kúpu technológie. Nesporné bolo aj to, že k platbám podľa uvedených príjmových dokladov došlo v súvislosti so záujmom žalobcu nadobudnúť majetok, ktorý by mu umožňoval prevádzkovať stanicu kontroly originality, a že všetky jednania s tým súvisiace prebiehali so žalovaným. Spornou otázkou konania bolo, či žalovaný pri preberaní peňazí, o ktorom boli vystavené vyššie uvedené príjmové pokladničné doklady, konal sám za seba alebo ako zástupca za niekoho iného. Samotné listiny príjmových pokladničných dokladov by vzhľadom na obsah neumožňovali iný záver, ako to, že žalovaný konal pri preberaní peňazí sám za seba, keďže je svojim menom, priezviskom a adresou uvedený ako príjemca, a sám doklady vypísal vrátane účelu, ktorým bola záloha na kúpu technológie. Doklady neobsahujú žiaden náznak, že by žalovaný konal ako zástupca.

2.2. Ak by mala byť obrana žalovaného úspešná, musel by v súlade s citovaným ustanovením § 32 ods. 1 OZ preukázať, že pri preberaní peňazí muselo z ostatných okolností vyplývať, že žalovaný koná ako zástupca za niekoho iného. Ani ostatné okolnosti veci v čase odovzdania peňazí však neumožňujú prijať jednoznačný záver, že žalovaný preberal peniaze od žalobcu ako zástupca. V prvom rade nebola zo strany žalovaného v celom konaní predložená písomná plná moc od jeho manželky. Jej existenciu žalovaný tvrdí, no napriek tomu tento dôkazný prostriedok nevyužil. Je tak potrebné vychádzať z toho, že pri preberaní peňazí od žalobcu ani pri iných úkonoch s tým súvisiacimi žalovaný žalobcovi svoje zastúpenie písomnou formou neprezentoval. V konaní ani netvrdil, že by žalobcovi výslovne uviedol, že koná za iného. Z výpovede žalovaného ako aj jeho manželky v pozícii svedkyne vyplynulo, že úkony súvisiace so spoločnosťou C., s.r.o. boli realizované prakticky žalovaným. Z výpovede žalovaného a svedkyne vyplynulo, že dôvod, pre ktorý bola svedkyňa ako manželka žalovaného spoločníčkou a konateľkou spoločnosti C., s.r.o. bola snaha o dodržanie právneho predpisu, ktorý podnikanie v oblasti kontroly originality neumožňoval priamo žalovanému. Z jeho výpovede však vyplýva, že navonok nemohlo byť úplne zrejmé, že nie je personálne spojený so spoločnosťou C., s.r.o. Žalovaný popísal niektoré udalosti týkajúce sa spoločnosti C., s.r.o. priamo v prvej osobe jednotného čísla, inde používa prvú osobu množného čísla. Niet dôvod pochybovať, že sa týmto spôsobom vyjadroval aj v rámci jednaní so žalobcom, a je potrebné uznať, že pre žalobcu pri odovzdávaní peňazí žalovanému nemohlo z ničoho vyplývať, že žalovaný koná ako zástupca niekoho iného. Rozhodne to nemohlo vyplývať z toho, že žalobca „k nám chodil a stretol sa s nami“, ako to odôvodňoval žalovaný. V situácii, keď manželka žalovaného ako svedkyňa uviedla, že žalobca všetko riešil s manželom (žalovaným) a ona sama neriešila nič pretože bola na materskej, nemožno z návštev a stretnutí dovodiť zainteresovanosť manželky žalovaného vo veci. To, že vyšla najavo až neskôr potom ako žalobca odovzdal žalovanému 10 000,- eur nemení nič na tom, že až do odovzdania peňazí a ani pri ňom nevyplývalo, že by žalovaný konal ako zástupca za niekoho iného. Preto bolo potrebné prijať záver, že konal sám za seba a sám je preto aj povinný prevzatú zálohu vrátiť, pretože k naplneniu jej účelu nedošlo.

2.3. Rozhodujúce pre vec tak bolo to, či bolo žalovaným tvrdené zastupovanie zrejmé pri preberaní peňazí (§ 32 ods. 1 OZ) a z úkonov, ktoré mu predchádzali. Túto zásadnú otázku vyriešil odvolací súd ako je uvedené vyššie a napadnuté rozhodnutie preto zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel. To vrátane úroku z omeškania, ktorý priznal žalobcovi na základe ust. § 517 ods. 2 OZ v zákonnej výške podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. odo dňa nasledujúceho po určení lehoty na plnenie vo výzve žalobcu ako veriteľa zo dňa 20.10.2016 (č.l. 11). O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a 2 CSP, v dôsledku rozhodnutia o odvolaní bol žalobca v konaní plne úspešný, preto mu odvolací súd priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v

plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/, namietajúc nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP založeného na argumentácii, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá nebola doteraz v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Odvolací súd právne posúdil vec tak, že na prebratie odplaty za nadobudnutie obchodného podielu v obchodnej spoločnosti je potrebná písomná plná moc, čo nezodpovedá ust. § 31 ods. 4 prvá veta OZ, nakoľko prevzatie zálohových platieb v obchodnej spoločnosti nie je formálnym právnym úkonom, teda nemusí mať obligatórne písomnú formu. V zmysle uvedeného sa na prejednávaniu veci malo aplikovať ustanovenie § 31 ods. 4 OZ a contrario, a síce tak, že na prevzatie zálohových platieb na kúpu (nadobudnutie) obchodného podielu v obchodnej spoločnosti postačuje ústne udelená plná moc. Uvedená právna otázka nebola doteraz v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená, a preto je dovolanie proti odvolaciemu rozsudku prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Odvolací súd vec právne posúdil tak, že v prípade neexistencie plnej moci (resp. jej neplatnosti pre nedostatok formy) je žalovaný zaviazaný z tohto úkonu sám, a teda nemohol konať za splnomocniteľa, t.j. G. C., hoci zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že splnomocniteľ toto konanie schválil. Odvolací súd nesprávne neaplikoval (resp. neaplikoval vôbec) ust. § 33 ods. 2 OZ, nakoľko aj v prípade neexistencie plnej moci, resp. jej neplatnosti pre nedostatok formy došlo s poukazom na § 33 ods. 2 OZ k schváleniu konania žalovaného, t.j. prevzatia sumy 10.000,- eur, a teda žalovaný konal v mene G. C., v dôsledku čoho nebol pasívne vecne legítimovaný v tomto spore. Uvedená právna otázka nebola doteraz v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená, a preto je dovolanie proti odvolaciemu rozsudku prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pre dodatočné schválenie právneho úkonu (ratihabíciu) sa nevyžaduje osobitná forma, čo znamená, že môže byť uskutočnené osobou, za ktorú sa konalo, aj konkludentne. Uvedené platí aj vo vzťahu k právnym úkonom, ktoré pre svoju platnosť vyžadujú písomnú formu. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 9. 3. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3334/2014). Adresátom ratihabície je splnomocnenec (v prejednávanom prípade žalovaný) a schválenie úkonu splnomocnenca netreba oznamovať tretej osobe, pretože na jej právnom postavení sa nič nemení. (bližšie pozri Fekete, I., Občiansky zákonník, Veľký komentár, 1. zväzok, 3 aktualizované a rozšírené vydanie, Bratislava: Eurokódex, 2017, str. 403). Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že G. C. mala vedomosť o tom, že za ňu vo veci prevzatia odplaty za obchodný podiel C. konal žalovaný a súhlasila, aby za ňu v tejto záležitosti konal (ods. 17 odvolacieho rozsudku), teda aj v prípade väd plnomocenstva došlo k ratihabícii úkonu žalovaného. V zmysle uvedeného bolo preto konanie žalovaného (prevzatie sumy 10.000,- eur) konaním v mene a na účet G. C..

3.2. Dovolať dôvod podľa § 420 písm. f) CSP je naplnený tým, že konajúci súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalovaného a dôkazmi, ktoré boli v konaní vykonané, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces. Žalovanému je zrejmé, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, avšak poukazuje na odignorovanie niektorých dôkazov odvolacím súdom, pričom tieto vady rozhodnutia majú za následok nepresvedčivosť a zmätočnosť odôvodnenia odvolacieho rozsudku a z toho vyplývajúce porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces. Žalovaný považuje za svojvoľný a nemajúci oporu v zistenom skutkovom stave záver odvolacieho súdu, podľa ktorého ak by mala byť obrana žalovaného úspešná, musel by v súlade s § 32 ods. 1 OZ preukázať, že pri preberaní peňazí muselo z ostatných okolností vyplývať, že žalovaný koná ako zástupca za niekoho iného; ani ostatné okolnosti veci v čase odovzdania peňazí však neumožňujú prijať jednoznačný záver, že žalovaný preberal peniaze od žalobcu ako zástupca. Odvolací súd pri posudzovaní toho, či žalovaný konal vo vlastnom mene, alebo v mene niekoho iného, neprihliadol na výpoveď žalobcu na pojednávaní dňa 08.11.2018, na ktorom uviedol: „Bolo mi povedané, že kupujem celú spoločnosť C., toto mi bolo povedané ešte pred vyplatením peňazí od žalovaného (pozn. správne má byť „žalovanému“). Žalovaný mi zároveň ponúkol odpredaj spoločnosti, ktorá mala disponovať touto technológiou, teda spoločnosti C.“ (str. 4 zápisnice). Odvolací súd sa s touto výpoveďou nijako nevysporiadal, túto žiadnym spôsobom nevyhodnotil, napriek tomu, že sa jedná o dôkaz podstatný. Z predmetnej výpovede bez akejkoľvek pochybnosti vyplýva, že žalobca mal vedomosť o tom, že sumu 10.000,- eur platí za

nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C.. V prípade, ak by sa súd s touto výpoveďou vysporiadal, musel by dospieť k záveru, že z okolností prípadu vyplývalo, že žalovaný pri preberaní peňažných prostriedkov nejedná vo vlastnom mene. Uvedené platí o to skôr, že vlastnícka štruktúra spoločnosti C. bola v čase, keď došlo k dohode o kúpe jej obchodného podielu, verejne dostupná a overiteľná na Obchodnom registri SR. Žalovaný zdôrazňuje, že nenamietá hodnotenie uvedeného dôkazu odvolacím súdom, ale to, že súd sa s ním nevysporiadal vôbec. Vedomosť žalobcu o tom, že odplata 10.000,- eur je za nadobudnutie obchodného podielu v uvedenej spoločnosti, potvrdili vo svojich výpovediach na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 31.01.2019 aj žalovaný a svedkyňa G. C.. Ani s týmito výpoveďami sa však odvolací súd odôvodnení svojho rozhodnutia nijako nevysporiadal a opomenul ich akokoľvek vyhodnotiť. Odvolací súd taktiež vôbec nijako nevyhodnotil tú skutočnosť (ani ju žiadnym spôsobom nespomína), že žalobca požiadal o vrátenie sumy 10.000,- eur v liste zo dňa 22.09.2016 len G. C. a až následne, potom čo mu bolo listom zo dňa 11.10.2016 oznámené, že peňažné prostriedky prepadajú v prospech spoločnosti C. ako zmluvná pokuta, vyzval žalobca listom zo dňa 20.10.2016 žalovaného na vrátenie zálohy za kúpu technológie (ods. 21 rozsudku súdu prvej inštancie). V prípade, ak by sa odvolací súd touto skutočnosťou zaoberal, došiel by k záveru, že požiadavka žalobcu voči žalovanému na vrátenie 10.000,- eur je účelová a žalobca začal tento nárok tvrdiť až po zistení, že nemá právo na vrátenie odplaty za nadobudnutie obchodného podielu, keďže táto bola použitá na úhradu zmluvnej pokuty v súlade s čl. III Zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 17.06.2016. Ďalej je potrebné poukázať na to, že žalobca v konaní nepreukázal, že by vyplatil G. C. osobitne ďalších 10.000,- eur za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C., pričom uvedená svedkyňa takúto osobitnú výplatu jednoznačne poprela.

3.3. Dovolateľ ďalej namietal, že v konaní pred odvolacím súdom bolo porušené ustanovenie § 382 CSP, odvolací súd na vec aplikoval ust. § 31 ods. 4 OZ, ktoré nebolo aplikované v konaní pred súdom prvej inštancie, a preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu vyzvať strany, aby sa k jeho použitiu vyjadrili. Odvolací súd takto nekonal, čím žalovanému odňal možnosť konať pred odvolacím súdom. Žalovaný sa v zmysle § 444 ods. 1 CSP zároveň domáhal odkladu vykonateľnosti odvolacieho rozsudku, nakoľko okamžitý výkon rozhodnutia by mal pre neho zvlášť nepriaznivé následky, ohrozil by uspokojovanie jeho základných životných potrieb, ako aj výkon ďalšej zárobkovej činnosti. Žalovaný sa domáha, aby dovolací súd uplatnil svoju revíziu kompetenciu a dovolaniu v celom rozsahu vyhovel a priznal žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného vyjadril, považuje ho za nedôvodné. Podľa žalobcu bolo v konaní preukázané, že žalovaný konal sám za seba a teda v danom prípade, keďže nedošlo k dodaniu technológie za ktorú prevzal žalovaný zálohu vo výške 10.000,- eur, vzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie, ktoré musel žalobcovi vydať. Za podstatný dôkaz považuje žalobca príjmové doklady o prevzatí žalovanej sumy, ako zálohy na nákup technológie vystavené žalovaným ako fyzickou osobou. Tvrdenie žalovaného, že žalobca nepreukázal, že G. C. zaplatil ďalšiu sumu 10.000,- eur, ako zálohu za prevod časti obchodného podielu, nie je pravdivé, pretože v Zmluve o prevode časti obchodného podielu, ktorej znenie pripravovala p. C., je v čl. III. uvedené, že prvá časť kúpnej ceny vo výške 10.000,- eur bola vyplatená k jej rukám v hotovosti v máji 2016, teda nie, že bola vyplatená prostredníctvom jej manžela. V príjmových dokladoch nie je uvedené, že by sa jednalo o prvú časť kúpnej ceny za prevod obchodného podielu, ale záloha na nákup technológie. Žalobca v konaní uvádzal, že zo strany žalovaného došlo k účelovému spojeniu dvoch rozdielnych platieb, jednej ako záloha na nákup technológie, ktorú vyplatil žalovanému a druhej platby, zapltenie prvej časti odplaty, ktorú vyplatil p. C.. To, že konal žalovaný ako splnomocnený zástupca za ňu, tvrdil až v konaní pred súdom prvej inštancie a túto skutočnosť (napriek tomu, že sa odvolával na písomnú plnú moc), súdu nepreukázal, teda neuniesol dôkazné bremeno svojich tvrdení. P. C. v rámci svojho výsluchu na odvolacom súde uviedla, že ju žalovaný zastupoval ako jej manžel. Manželia sa pritom bez osobitnej plnej moci môžu zastupovať len v bežných veciach, ktorou zastupovanie pri prevode obchodného podielu podľa názoru žalobcu nie je.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie

je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017, 9 Cdo 72/2020).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017, 9 Cdo 72/2020).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017, 9 Cdo 72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

10. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolateľ prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f/ CSP videl v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, vedúcemu k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu odignorovania niektorých dôkazov, pričom tieto vady rozhodnutia majú za následok nepresvedčivosť a zmätočnosť odôvodnenia odvolacieho rozsudku, závery odvolacieho súdu považuje za svojvoľné a nemajúce oporu v zistenom skutkovom stave.

11.1. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z

ústavnoprávneho rámca a ktoré porušenie tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné.

11.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10, 9 Cdo 248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd by svojim postupom založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to z namietaného hľadiska nepresvedčivosti či zmätočnosti odôvodnenia odvolacieho rozsudku.

13. Vzhľadom k tej skutočnosti, že z obsahového hľadiska bolo jadrom dovolacej argumentácie žalovaného vyjadrenie nespokojnosti s tým, akým spôsobom súdy nižšej inštancie vyhodnotili dôkazy vykonané v priebehu základného konania a ktoré skutkové tvrdenia vyplývajúce z tohto dokazovania považovali za relevantné vo vzťahu k prijatým právnym záverom, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že samotný nesúhlas dovolateľa s podstatnými skutkovými zisteniami a vyhodnocovanie len vybraných vykonaných dôkazov bez ohľadu na výsledky vyplývajúce z ostatných vykonaných dôkazov v súhrne, ako i rozsiahla polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z každého možného aspektu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci formuláciami navodzujúcimi stav zlyhania súdov nižšej inštancie, nie len významovo ale ani v spojení s okolnosťami prejednávaneho prípadu nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP.

14. Podstatou dovolacieho prieskumu totiž nie je prehodnocovanie skutkového stavu zisteného súdmi v základnom konaní. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd nie je súdom skutkovým a nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery, pretože v dovolacom konaní nemá v zmysle § 442 CSP možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolanie sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, pokiaľ nejde o hrubé a podstatné vady konania, ktoré však dovolací súd v prejednávanej veci nezistil.

15. Dovolateľ v dovolaní predostiera vlastné hodnotenie vykonaného dokazovania, na ktorom založil svoj názor na právne posúdenie sporu smerujúce k jeho úspechu v spore a tvrdí, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo nesprávnym vyhodnotením dokazovania, nesprávnym zistením skutkového stavu a tým, že odvolací súd nevzal do úvahy ním namietané skutočnosti. Treba si však uvedomiť, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné, úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)pravdivosti tvrdení tej ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť

založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné. Pokiaľ súd aj nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môžu byť jeho čiastkové závery z tohto dôvodu nesprávne, ale podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nezakladá.

16. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, ako súdy vyhodnotili vykonané dokazovanie, táto otázka je už vecou procesu hodnotenia dôkazov súdom ovládaného zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pričom dovolací súd jej porušenie nezistil a má za to, že prijaté skutkové závery odvolacieho súdu nevykazujú žiadne známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu.

17. Pokiaľ žalovaný považoval za svojvoľný a nemajúci oporu v zistenom skutkovom stave záver odvolacieho súdu, podľa ktorého ak by mala byť obrana žalovaného úspešná, musel by v súlade s § 32 ods. 1 OZ preukázať, že pri preberaní peňazí muselo z ostatných okolností vyplývať, že žalovaný koná ako zástupca za niekoho iného; ani ostatné okolnosti veci v čase odovzdania peňazí však neumožňujú prijať jednoznačný záver, že žalovaný preberal peniaze od žalobcu ako zástupca, pričom odvolací súd pri posudzovaní toho, či žalovaný konal vo vlastnom mene, alebo v mene niekoho iného, neprihliadol na výpoveď žalobcu na pojednávaní dňa 08.11.2018, z ktorej podľa žalovaného bez akejkoľvek pochybnosti vyplýva, že žalobca mal vedomosť o tom, že sumu 10.000,- eur platí za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C., dovolací súd túto námietku považuje za nedôvodnú. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku (por. body 21-24) dostatočne jasne a presvedčivo vysvetlil, ako vyhodnotil podstatné skutkové okolnosti predaja obchodného podielu v spoločnosti C. a vyplatenia sumy 10.000,- eur. Odvolací súd za podstatný skutkový záver považoval to, že vyplatenie sumy 10.000,- eur bolo preukázané príjmovými pokladničnými dokladmi, ktoré vypísal žalovaný a na ktorých bol uvedený ako príjemca žalovaný (a teda nie spoločnosť C.i G. C. - pozn. dovolacieho súdu), pričom ako účel platby bola uvedená záloha na kúpu technológie. Žalovaný neponúkol súdu žiadnu presvedčivú a vierohodnú argumentáciu, prečo pokiaľ tvrdí, že platba 10.000,- eur bola v skutočnosti vyplatená ako časť kúpnej ceny obchodného podielu spoločnosti C. pre príjemkyňu G. C. ako spoločníčku tejto spoločnosti, predložené príjmové pokladničné doklady uvádzajú ničो úplne iné.

18. Pokiaľ teda žalobca predložil ako dôkaz vyššie uvedené príjmové pokladničné doklady, jasne preukazujúce to, komu, koľko a z akého dôvodu bolo vyplatené, bolo na žalovanom, aby tento dôkaz relevantne vyvrátil. Za takéto relevantné spochybnenie či vyvrátenie nemožno však považovať len samotné tvrdenie žalovaného a jeho manželky G. C., že žalobca mal vedomosť o tom, že odplata 10.000,- eur je za nadobudnutie obchodného podielu v uvedenej spoločnosti, ako ani ďalšia žalovaným vznesená námietka, že odvolací súd nevyhodnotil tú skutočnosť, že žalobca požiadal o vrátenie sumy 10.000,- eur v liste zo dňa 22.09.2016 len G. C. a až následne, potom čo mu bolo listom zo dňa 11.10.2016 oznámené, že peňažné prostriedky prepadajú v prospech spoločnosti C. ako zmluvná pokuta, vyzval žalobca listom zo dňa 20.10.2016 žalovaného na vrátenie zálohy za kúpu technológie, a ani námietka, že žalobca v konaní nepreukázal, že by vyplatil G. C. osobitne ďalších 10.000,- eur za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C.. Žalobca svoj nárok na zaplatenie sumy 10.000,- eur preukazoval vyplatením tejto sumy žalovanému ako zálohy na predaj technológie kontroly originality, ktorý predaj sa nerealizoval, pričom ako dôkaz predložil príjmové pokladničné doklady preukazujúce ním tvrdené skutočnosti. Žalovaný svoju obranu založil na tom, že vyplatená suma 10.000,- eur bola za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C. pre príjemkyňu G. C. ako spoločníčku tejto spoločnosti, v mene ktorej konal pri preberaní sumy ako jej splnomocnený zástupca, a teda uviedol iného príjemcu aj iný účel platby, svoje tvrdenia však dostatočne presvedčivo nepreukázal. Ak teda nebolo preukázané, že platba 10.000,- eur bola za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C. pre príjemkyňu G. C. ako spoločníčku tejto spoločnosti, bolo bezpredmetným vykonávať a vyhodnocovať dokazovanie k okolnostiam prevodu tohto obchodného podielu.

19. Dovolací súd preto uzatvára, že námietky dovolateľa smerujúce k vykonanému dokazovaniu a záverom odvolacieho súdu z neho vyplývajúcim, neboli dôvodné. V postupe odvolacieho súdu neboli zistené také pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení, ktoré by svojou

intenzitou či závažnosťou predstavovali porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie.

20. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Dovolateľ ďalej namietal, že v konaní pred odvolacím súdom bolo porušené ustanovenie § 382 CSP, odvolací súd na vec aplikoval ust. § 31 ods. 4 OZ, ktoré nebolo aplikované v konaní pred súdom prvej inštancie, a preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu vyzvať strany, aby sa k jeho použitiu vyjadrili. Dovolací súd zo zvukového záznamu z pojednávania pred odvolacím súdom zo dňa 06.05.2021 zistil, že odvolací súd postupoval v súlade s ust. § 382 CSP a vyzval strany, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ust. § 31, § 32, 33 OZ, ktoré neboli aplikované v konaní pred súdom prvej inštancie. Dovolacia námietka žalovaného je teda v rozpore s preukázaným správnym procesným postupom odvolacieho súdu.

22. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

23. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

25. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

26. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd; vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne; uviesť ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

27. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho

konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

28. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

30. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018, 9Cdo/213/2021).

31. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd v súlade s vyššie uvedeným skúmal, či dovolateľ vymedzil takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň ide o otázku v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ neriešenú.

32. Dovolateľ namietal nesprávnosť právneho posúdenia, keď sa na prejednávajúcu vec malo aplikovať

ustanovenie § 31 ods. 4 OZ a contrario tak, že na prevzatie zálohových platieb na kúpu (nadobudnutie) obchodného podielu v obchodnej spoločnosti postačuje ústne udelená plná moc. Odvolací súd nesprávne neaplikoval (resp. neaplikoval vôbec) ust. § 33 ods. 2 OZ, nakoľko aj v prípade neexistencie plnej moci, resp. jej neplatnosti pre nedostatok formy došlo s poukazom na § 33 ods. 2 OZ k schváleniu konania žalovaného, t.j. prevzatia sumy 10.000,- eur, a teda žalovaný konal v mene G. C., v dôsledku čoho nebol pasívne vecne legitimovaný v tomto spore. Pre dodatočné schválenie právneho úkonu (ratihabíciu) sa nevyžaduje osobitná forma, čo znamená, že môže byť uskutočnené osobou, za ktorú sa konalo, aj konkludentne. Uvedené platí aj vo vzťahu k právnym úkonom, ktoré pre svoju platnosť vyžadujú písomnú formu. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 9. 3. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3334/2014). Adresátom ratihabície je splnomocnenec (v prejednávacom prípade žalovaný) a schválenie úkonu splnomocnenca netreba oznamovať tretej osobe, pretože na jej právnom postavení sa nič nemení.

33. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ v dovolaní nevymedzil také právne otázky, ktoré boli rozhodujúce pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým vyhovel žalobe žalobcu v celom rozsahu, spočívalo na závere o unesení dôkazného bremena zo strany žalobcu, ktorý svoj nárok na zaplatenie sumy 10.000,- eur preukazoval vyplatením tejto sumy žalovanému ako zálohy na predaj technológie kontroly originality, ktorý predaj sa nerealizoval, pričom ako dôkaz predložil príjmové pokladničné doklady preukazujúce ním tvrdené skutočnosti. Žalovaný svoju obranu založil na tom, že vyplatená suma 10.000,- eur bola za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C. pre príjemkyňu G. C. ako spoločníčku tejto spoločnosti, v mene ktorej konal pri preberaní sumy ako jej splnomocnený zástupca, a teda uviedol iného príjemcu aj iný účel platby, svoje tvrdenia však dostatočne presvedčivo nepreukázal. Ak teda nebolo preukázané, že platba 10.000,- eur bola za nadobudnutie obchodného podielu v spoločnosti C. pre príjemkyňu G. C. ako spoločníčku tejto spoločnosti, bolo bezpredmetným riešiť právne otázky týkajúce sa predmetného prevodu obchodného podielu.

34. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti uvedenej časti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

35. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

36. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/144/2019, 9Cdo/154/2021).

37. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

38. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.